

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 508/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Rosenau n.o.**, Huta 3454/3, Rožňava, zastúpeného JUDr. Vladimírom Stankom, advokátom, Obrody 25, Košice, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaniach sp. zn. 5Sa/12/2016 a sp. zn. 14Sa/25/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaniach sp. zn. 5Sa/12/2016 a sp. zn. 14Sa/25/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **4 000 eur**, ktoré **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a tieto zaplatiť jeho advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom správneho súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave, v konaní o jeho správnej žalobe s tým, že mu bude priznané finančné zadosťučinenie 8 200 eur.

II.

2. Právny predchodca sťažovateľa (rovnako nezisková organizácia), ktorý sa zmluvou z mája 2024 zlúčil so sťažovateľom ako právnym nástupcom, sa správnu žalobou z júla 2016 domáhal preskúmania zákonnosti opatrenia z júna 2016, ktorým bolo rozhodnuté o jeho žiadosti o poskytnutie dotácie 38 574,62 eur podľa zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Krajský súd vyzval žalované ministerstvo vyjadriť sa k žalobe v auguste 2016. Krajský súd v januári 2019 vyzval sťažovateľa vyjadriť sa k vyjadreniu ministerstva z októbra 2016, predložiť napadnuté opatrenie a ministerstvo predložiť administratívny spis. Krajský súd konanie o správnej žalobe v prvom z namietaných konaní uznesením zo septembra 2021 zastavil, keďže na poskytnutie dotácie nie je právny nárok a na jej poskytnutie sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Uzavrel, že hoci opatrením mohlo ministerstvo zasiahnuť do práv predchodcu sťažovateľa, pre jeho osobitnú povahu nemá právomoc preskúmať ho v správnom súdnictve.

3. Proti tomu podal právny predchodca sťažovateľa v novembri 2021 kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“) uznesením z augusta 2023 tak, že uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil správnomu súdu na ďalšie konanie. Konštatoval rozpor odôvodnenia krajského súdu, ktorý dospel k záveru o možnom zásahu do práv predchodcu sťažovateľa, no zároveň rozhodnutie odmietol preskúmať. Uviedol, že len to, že na poskytnutie dotácie nie je právny nárok, nevylučuje dotačné konanie z prieskumu správnym súdom. Inštruoval správny súd, že treba posúdiť, či je žalobou napadnuté opatrenie, ktorým ministerstvo sťažovateľovi odpovedalo na jeho odvolanie proti neposkytnutiu dotácie, vybavením sťažnosti alebo neformálnym oznámením o dôvodoch neposkytnutia dotácie. Správny súd v druhom z namietaných konaní uznesením zo septembra 2025 právoplatne postúpil vec Správnemu súdu v Košiciach, keďže ide o vec, na prejednanie ktorej je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má sťažovateľ sídlo.

III.

4. Sťažovateľ namieta neprimerane dlhé konanie o jeho správnej žalobe. Zdôrazňuje význam veci, ktorá sa týka financovania zariadenia pre seniorov, teda verejného záujmu. Dĺžkou a významom konania odôvodňuje výšku žiadaného finančného zadostučinenia.

5. Správny súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že na dĺžku konania má vplyv množstvo vecí a personálna poddimenzovanosť. Vec považuje za právne zložitú, čo potvrdzuje zrušujúce uznesenie NSS. Poukazuje na to, že sťažovateľ mu neoznámil, že je nástupcom pôvodného žalobcu.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Konanie, v ktorom sa správna žaloba týka preskúmania opatrenia ministerstva o neposkytnutí dotácie na rozvoj sociálnych služieb, nevykazuje skutkovú zložitosť. Miernu právnu zložitosť možno identifikovať v ustálení rozsahu predmetu súdneho prieskumu a posúdení povahy žalobou

napadnutého opatrenia. Sťažovateľ svojím správaním neprispel k dĺžke konania. Čo sa týka postupu krajského súdu, tak o zastavení konania bez prejednávania žaloby rozhodol až po piatich rokoch od začatia konania. Po počiatočnom jednoduchom úkone (výzva na vyjadrenie) bol krajský súd dva roky a štyri mesiace nečinný. Potom nasledoval nesústredený úkon (výzva predložiť napadnuté opatrenie, hoci bolo prílohou žaloby) a úkon, ktorý mal vykonať bezodkladne po doručení žaloby (vyžiadanie administratívneho spisu). Po týchto úkonoch bol krajský súd do rozhodnutia o zastavení konania dva roky a deväť mesiacov nečinný. Krajskému súdu treba pričítať rok a desať mesiacov trvajúce konanie o kasačnej sťažnosti, keďže jeho uznesenie o zastavení konania bolo pre nesprávne zdôvodnenie záveru o nedostatku právomoci zrušené NSS. Čo sa týka postupu správneho súdu po vrátení veci NSS, tak tento bol do rozhodnutia o postúpení veci dva roky nečinný.

8. Konanie o správnej žalobe sťažovateľa trvá deväť rokov, čo je dôsledok nečinnosti krajského a správneho súdu. Ich postup nebol dostatočne rýchly a efektívny a viedol k porušeniu ústavných práv sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote. Preto bolo v tejto časti ústavnej sťažnosti vyhovené. S ohľadom na to, že vec sťažovateľa bola právoplatné postúpená Správnemu súdu v Košiciach, nebol dôvod na to, aby bolo správneho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané konať bez zbytočných prietáhov. To však nemení nič na tom, že vzhľadom na vyslovenie porušenia ústavných práv bude nevyhnutné, aby Správny súd v Košiciach v tejto veci konal prednostne. Hoci dĺžka konaní na správnom súde predstavuje približne deväť rokov, nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti z dôvodu porušenia základného práva na súdnu ochranu. Postup správneho súdu sa nevyznačoval úplnou nečinnosťou. Osobitne, rovnako ako pri rozhodnutí o finančnom zadosťučinení, bolo zohľadnené, že sťažovateľ je nástupcom pôvodného žalobcu len od mája 2024 a sám túto skutočnosť správneho súdu neoznámil.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušenia základného práva, ak tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, postup súdov, správanie a význam sporu pre sťažovateľa bolo sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 4 000 eur s tým, že vo zvyšnej časti nebolo jeho návrhu vyhovené.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu správny súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Ich výška 771,68 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu